

Neljapäev, 10. oktoober 2013

18. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, Sudaani valitsusele, Aafrika Liidule, ÜRO peasekretärile, AKV-ELi parlamentaarse ühisassamblee kaasesimeestele ja Üleaafrikalisele Parlamendile.

P7_TA(2013)0424

Hiljutine vägivald Iraagis

Euroopa Parlamendi 10. oktoobri 2013. aasta resolutsioon hiljutise vägivalda kohta Iraagis (2013/2874(RSP))

(2016/C 181/17)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Iraagi kohta, eelkõige 14. märtsi 2013. aasta resolutsiooni Iraagi ning vähemusrühmade, sh Iraagi türkmeeenide tõsise olukorra kohta ⁽¹⁾,
- võttes arvesse partnerlus- ja koostöölepingut ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Iraagi Vabariigi vahel ning võttes arvesse oma 17. jaanuari 2013. aasta resolutsiooni ELi ja Iraagi vahelise partnerlus- ja koostöölepingu kohta ⁽²⁾,
- võttes arvesse komisjoni ühist strateegiadokumenti Iraagi kohta (2011–2013),
- võttes arvesse 19. detsembril 2012. aastal ÜRO Iraagi abimissiooni (UNAMI) ja ÜRO Inimõiguste Ülemvoliniku Ameti poolt ühiselt tutvustatud aruannet inimõiguste kohta Iraagis („Report on Human Rights in Iraq: January to June 2012”),
- võttes arvesse rahvusvahelise kriisirühma 14. augusti 2013. aasta aruannet nr 144 Lähis-Ida kohta („Make or Break: Iraq’s Sunnis and the State”),
- võttes arvesse 1. oktoobril 2013. aastal avaldatud ÜRO arvandmeid septembris hukkunute kohta,
- võttes arvesse ÜRO peasekretäri Ban Ki-mooni 29. juuli 2013. aasta avaldust, milles nõutakse, et Iraagi liidrid maandaksid riigis plahvatusohtlikud pinged,
- võttes arvesse ÜRO peasekretäri Ban Ki-mooni 1. septembri 2013. aasta avaldust Ashrafi laagris toimunud traagiliste sündmuste kohta, milles hukkus 52 inimest,
- võttes arvesse 1981. aasta ÜRO deklaratsiooni usul ja veendumustel põhineva sallimatuse ja diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta,
- võttes arvesse 1966. aasta kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti, millega Iraak on ühinenud,
- võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresidendi Catherine Ashton 5. septembri 2013. aasta avaldust hiljutise vägivalda kohta Iraagis,
- võttes arvesse kodukorra artikli 122 lõiget 5 ja artikli 110 lõiget 4,

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0101.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0022.

Neljapäev, 10. oktoober 2013

- A. arvestades, et Iraak peab endiselt lahendama tõsiseid poliitilisi, julgeolekualaseid ja sotsiaalmajanduslikke probleeme, ning arvestades, et riigi poliitikamaastik on äärmiselt killustunud ning olukorda halvendab vägivald ja sektantlik poliitika, mis on suureks takistuseks Iraagi elanike õigustatud püüdlustes saavutada rahu ja heaolu ning minna üle tõelisele demokraatialle;
- B. arvestades, et UNAMI avaldatud hukkunute arvu kohaselt sai 2013. aasta septembris terroriaktides ja vägivaldas 979 iraklast surma ning 2 133 vigastada; arvestades, et 2013. aasta septembris sai kõige rohkem kannatada Bagdadi kubermang, kus sai surma või vigastada 1 429 tsiviilisikut (418 hukkunut ja 1 011 vigastatut), ning Bagdadile järgnesid Niineve, Diyala, Salahuddin ja Anbar; arvestades, et hukkunutest või kannatanutest andsid teada ka Kirkuk, Arbil, Babil, Wasit, Dhi-Qar ja al-Basrah;
- C. arvestades, et vägivald üha kasvab ja mõjutab tsiviilisikuid jätkuvalt murettekitavalt tugevalt – 2013. aasta algusest saadik on hukkunud kuni 5 000 ja vigastada saanud kuni 10 000 tsiviilisikut, kusjuures need näitajad on viimase viie aasta kõrgeimad;
- D. arvestades, et suurt osa elanikkonnast mõjutavad endiselt tõsised sotsiaalsed ja majanduslikud probleemid – ulatuslik vaesus, suur töötus, majanduse stagneerumine, keskkonnatingimuste halvenemine ning elementaarsete avalike teenuste puudumine; arvestades, et arvukad rahumeelsed meeleavaldused, mille raames nõutakse suuremaid sotsiaalseid, majanduslikke ja poliitilisi õigusi, lõpevad järjekindlalt julgeolekujõudude väga süstemaatiliste karistamatute repressioonidega;
- E. arvestades, et Iraagi põhiseadusega tagatakse kõikide kodanike võrdsus seaduse ees ning eri rahvuste halduslikud, poliitilised, kultuurilised ja haridusalased õigused;
- F. arvestades, et ELi ja Iraagi vahelises partnerlus- ja koostöölepingus ning eriti selle inimõiguste klauslis rõhutatakse, et ELi ja Iraagi vahelises poliitilises arutelus tuleks keskenduda inimõigustele ja demokraatlike institutsioonide tugevdamisele;
- mõistab kindlalt hukka hiljutised terroriaktid ja süveneva sektantliku vägivalda, mis tekitab riigis usupõhise konflikti taaspuhkemise ohu ja paneb muresema kogu piirkonda haarava ulatuslikuma sektantliku konflikti vallandumise pärast; juhib tähelepanu sellele, et kuigi vägivaldaakte panevad üksteise vastu toime peamiselt eri usurühmad, on vägivalda põhjused pigem poliitilised kui usulised;
  - avaldab kaastunnet hukkunute ja vigastatute perekonnaliikmetele ja sõpradele;
  - mõistab hukka järgmised hiljutised rünnakud: Bagdadis 3. septembril 2013. aastal peamiselt šiitide poolt asustatud linnajagudes toimunud rünnakud, milles hukkus vähemalt 60 inimest; 15. septembril 2013. aastal mitmel pool Iraagis toimunud plahvatused, milles sai surma üle 40 inimese ja mille sihtmärgiks olid peamiselt šiitide asustatud alad; 21. septembril 2013. aastal Bagdadis Sadr City linnajaos toimunud matustel aset leidnud rünnakud, milles hukkus vähemalt 60 inimest; 30. septembril 2013. aastal Bagdadis peamiselt šiitide poolt asustatud linnajagudes toimunud autopommilahvatused, milles hukkus vähemalt 54 inimest; 5. oktoobri 2013. aasta pommilahvatus Bagdadis al-Adhamiya linnajaos, kus šiitidest palverändurite vastu suunatud enesetapurünnakus hukkus vähemalt 51 inimest ning üle 70 sai vigastada, kusjuures samal päeval sai veel vähemalt 12 inimest surma ja vähemalt 25 inimest vigastada Bagdadist põhjas asuvas Baladis, kus teine enesetaputerrorist end ühes kohvikus õhku lasi; 6. oktoobri 2013. aasta rünnak šiitidest türkmeenide külas Qabakis, kus üks enesetaputerrorist end algkooli lähedal õhku lasi, tappes vähemalt 12 last vanuses 6–12 eluaastat ning vigastades veel paljusid teisi; 7. oktoobril 2013. aastal Bagdadis toimunud värske plahvatustelaine, milles hukkus vähemalt 22 inimest; 8. oktoobri 2013. aasta autopommilahvatus Bagdadis, milles hukkus vähemalt üheksa inimest, ning riigi põhjaosas julgeolekujõudude vastu suunatud rünnakud;
  - mõistab kindlalt hukka 1. septembril 2013. aastal toimunud Iraagi vägede rünnaku Ashrafi laagri vastu, mille käigus hukkus 52 iraanlasest pagulast ning rööviti 7 laagriasunikku, sh 6 naist, keda peetakse komisjoni asepresidendi/kõrge esindaja Catherine Ashtoni avalduse kohaselt usutavasti kinni Bagdadis; nõuab nende viivitamatut ja tingimusteta vabastamist; avaldab toetust UNAMI-le, kes püüab ligikaudu 3 000 laagriasunikku väljapoole Iraaki ümber asustada;
  - peab uut ebastabiilsuse lainet äärmiselt murettekitavaks ning kutsub Iraagi kõikide etniliste ja usurühmade poliitilisi liidreid üles tegema koostööd, et lõpetada sektantlik vägivald ja usaldamatus ning ühendada Iraagi rahvas;

Neljapäev, 10. oktoober 2013

6. kutsub nii Iraagi valitsust kui ka piirkondlikke omavalitsusi üles mõistma hukka kõnealused rünnakud ning soodustama piirkonnas hiljuti toimunud terrorirünnakute kiiret, põhjalikku ja sõltumatut rahvusvahelist uurimist; kutsub Iraagi valitsust üles aitama sellele uurimisele igati kaasa, et võtta nende tegude toimepanijad vastutusele;
  7. peab murettekitavaks Süüria konflikti vägivalda levimist Iraaki, kus on suure mõjuvõimu omandanud džihaadi mässulised, kes on seotud rühmitusega Islamiriik Iraak, mis kujutab endast sunni mässuliste katusorganisatsiooni, kuhu kuulub ka al-Qaeda;
  8. kutsub kõiki poliitilisi, usu- ja kodanikuühiskonna liidreid ning julgeolekujõude üles alustama viivitamatult koostööd, et lõpetada verevalamine ning tagada, et kõik Iraagi kodanikud tunnevad end võrdselt kaitstuna;
  9. kutsub Iraagi valitsust ja kõiki poliitilisi liidreid üles võtma vajalikke meetmeid, et tagada kõikide Iraagi elanike ning eelkõige ebasoodsamas olukorras olevate vähemuste esindajate turvalisus ja kaitse; kutsub Iraagi valitsust üles tagama, et julgeolekujõud järgivad õigusriigi põhimõtet ja rahvusvahelisi norme;
  10. kutsub rahvusvahelist üldsust ja ELi üles toetama Iraagi valitsust, edendades rahvuslikku dialoogi, õigusriigi põhimõtte kindlustamist ja põhiteenuste osutamist soodustavaid algatusi, et luua turvaline, stabiilne, ühtne, jõukas ja demokraatlik Iraagi riik, kus kaitstakse kõikide elanike inim- ja poliitilisi õigusi;
  11. kutsub Iraagi ametiasutusi üles võtma kiireloomulisi meetmeid, et suunata rohkem vahendeid programmidesse, mille eesmärk on olukorda parandada, pidades silmas, et julgeolekuolukord on teravdanud ebasoodsamas olukorras olevate rühmade, näiteks naiste, noorte ja põhiõiguste eest võitlejate (sh ametiühinguliikumiste aktivistid) probleeme;
  12. ergutab nii sunniitidest kui ka šiitidest vaimulikke pidama usuteemalist dialoogi, kuna see on konflikti lahendamiseks vajalik; on seisukohal, et hiljutised USA ja Iraani vahelised kõnelused annavad Iraagile võimaluse asuda vahendajarolli, kuna Iraak on üks väheseid riike, kellel on tihedad sidemed mõlema osapoolega; kutsub Iraani liidreid üles aitama konstruktiivselt kaasa piirkonna stabiliseerimisele;
  13. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ja komisjoni asepresidendile, nõukogule, komisjonile, ELi inimõiguste eriesindajale, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, Iraagi valitsusele ja esindajatekogule, Kurdistani piirkondlikule omavalitsusele, ÜRO peasekretärile ja ÜRO inimõiguste nõukogule.
-